

PROVIMI I MATURËS - PROVIMI PROFESIONAL

QERSHOR, 2026

GJUHË SHQIPE DHE LETËRSI

ZGJIDHJET

Me rëndësi:

- ▶ Përbahuni udhëzimeve të propozuara për vlerësim ashtu që të gjithë nxënësit të vlerësohen në të njëjtën mënyrë.
- ▶ Mos i përmirësoni apo plotësoni përgjigjet në pyetje, por vlerësoni me pikë vetëm atë që është shkruar.
- ▶ Tek pyetjet e tipit të hapur, ku nxënësve u kërkohet të japin një përgjigje të shkurtër, gabimet drejtshkrimore dhe gramatikore duhet të shpërfillen, përveç nëse ato janë të tilla që ndikojnë në përgjigjen e saktë.
- ▶ Nëse nxënësi i është përgjigjur pyetjes në ndonjë mënyrë tjetër të saktë që nuk parashikohet në udhëzimet e dhëna, vlerësojeni atë me numrin e duhur të pikëve.
- ▶ Përgjigjja e dhënë gabimisht nuk sjell pikë negative.

Numri maksimal i pikëve në test është 52.

1. Nxënësi/nxënësja* merr gjithsej **1 pikë** nëse ka shkruar: *Fotografitë dhe satelitët.*
2. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *3.70 milion km² (71%) prej tyre janë të mbuluara me ujë, kurse 150 milion km² (29%) janë të mbuluara me tokë.*
3. Nxënësi merr **2 pikë** nëse ka shkruar: *Kufiri i poshtëm i litosferës quhet kufiri Moho, dhe pas këtij kufiri fillon shtresa e dytë e tokës që quhet mantel. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar vetëm një të njënjtë saktë, si quhet kufiri i poshtëm i litosferës ose çfarë fillon pas këtij kufiri.*
4. Është rrethuar numri 1. pak më i madh se 40.000 km – **1 pikë**
5. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *gjeomorfologjia.*
6. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *"Lira" nga Ndre Mjeda*
7. Është rrethuar numri 3. të dyja bashkë – **1 pikë**
8. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *A keni ndie ndonjë këngë pa hidhërim, pa vuajtje etj.*
9. Është rrethuar numri 4. apostrofit – **1 pikë**
10. Gjithsej **2 pikë**:
 - A) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka rrethuar numrin 2. *drejtësi*
 - B) Nxënësi merr **1 pikë** nëse e argumenton përgjigjen: *Të dy kërkonin drejtësi, koloneli kërkonte fajtorët që qëlluan pararojën, kurse Gurametoja kërkonte t'i lëshojë pengjet. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka rrethuar saktë ose ka argumentuar saktë.*
11. Gjithsej **3 pikë**:
 - A) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka rrethuar **JO**.
 - B) Nxënësi merr **2 pikë** nëse e argumenton përgjigjen: *Jo sepse Daku është personazh i novelës "Rruga në mars", kurse Mërsoi është personazh i romanit "I huaji".*

Nxënësi merr **1 pikë** për përgjigje të pjesshme.

*Në tekstin e mëtejshëm nxënësi

12. Gjithsej 2 pikë:

Nxënësi merr **2 pikë** nëse e ka veçuar romanin dhe ka shkruar: *Romani është lloji më i gjatë dhe më i rëndësishëm i prozës. Forma e tij e vjetër nga e cila e ka trashëguar rrëfimin objektiv është poema epike. Në ndryshim nga epi, romani ka një ndërtim shumë më të ndërlikuar, ka më tepër ngjarje, karaktere dhe personazhe. (dhe përgjigje të tjera të sakta)*

Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka veçuar romanin ose ka argumentuar saktë.

13. Nxënësi merr 1 pikë nëse ka shkruar: *Qielli! Dashuri! Liri!*

14. Gjithsej 2 pikë:

A) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *Në veprën, Hamleti.*

B) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *Gjinia dramatike.*

15. Nxënësi merr 1 pikë nëse ka shkruar: *Gjeloshi rrinte i heshtur sepse i mungonte shumë vendlindja me të gjitha mirësitë që i ka etj. (malet, fushat, bagëtia)*

16. Nxënësi merr 1 pikë nëse ka shkruar: *Për çudi, të nesërmen herët në mëngjes, Gjeloshi e gjeti Poçin gjallë, duke u dridhur nga frika dhe nga të ftohtit, të strukur pas një shkëmbi.*

17. Nxënësi merr 1 pikë nëse shkruan: *Menjëherë pasi merrte vesh për shëndetin e prindërve vinte shëndeti i bagëtisë etj.*

18. Është rrethuar numri 2. kujdesi – 1 pikë

19. Nxënësi merr 1 pikë nëse ka shkruar: *Ajo ruan qytetet, kështjellat dhe muret e tyre.*

20. Nxënësi merr 1 pikë nëse ka rrethuar ose nënvizuar shkollën.

21. Gjithsej 2 pikë:

A) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *rrethanor mënyre.*

B) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *me formë të pashtjelluar përcjellore.*

22. Gjithsej 2 pikë:

A) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *vendore.*

B) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *kohore.*

23. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *larg*.

24. Skema e vlerësimit të tekstit funksional

FORMA DHE PËRMBAJTJA E TEKSTIT 3 pikë	GJUHA 3 pikë	STILI 2 pikë
<p>Të gjitha të dhënat e shkruara në udhëzim janë renditur sipas parimeve të hartimit të tekstit. 3 pikë</p> <p>Të gjitha të dhënat janë renditur mirë, por mungon ndonjë e dhënë që e vështirëson kuptimin e tekstit, përkatësisht elementi kryesor që nuk e përmbys formën e tekstit. 2 pikë</p> <p>Mungojnë shumë të dhëna, por teksti kuptohet. 1 pikë</p> <p>Nuk është respektuar forma e dhënë ose përmbajtja e tekstit është e pakuptueshme. 0 pikë</p>	<p>Në tekst nuk ka gabime gramatikore dhe drejtshkrimore. 3 pikë</p> <p>Norma drejtshkrimore dhe gramatikore pjesërisht është respektuar, por ka lëshime si: - përdorimi i shenjave të pikësimit - përdorimi i drejtë i pjesëve gramatikore 2 pikë</p> <p>Normat gramatikore dhe drejtshkrimore janë respektuar pjesërisht: - nuk përdoret si duhet gjuha letrare, por e folura dialektore - gabon në përdorimin e shenjave të pikësimit (p.sh. nuk përdor presjen gjatë numërimit, gjatë ndërtimit të fjalive të nënrenditura dhe/apo - gabon në përdorimin e parafjalëve... 1 pikë</p> <p>Në tekst ekzistojnë tri apo më shumë gabime thelbësore të gjuhës standarde (përdorimi i</p>	<p>Fjalitë janë ndërtuar qartë dhe janë në përputhje me përmbajtjen dhe formën e tekstit. 2 pikë</p> <p>Në tekst ka gabime stilistike (p.sh. përsëritja e fjalëve të njëjta në një fjali ose në fjalitë që pasojnë/ drejtohet në mënyrë të gabuar/ përdorimi i pleonazmës/ mungesë e të shprehurit/ theksimi i tepruar i të dhënave. 1 pikë</p> <p>Fjalitë nuk janë ndërtuar mirë, janë të paqarta, të papërfunduara... 0 pikë</p>

	<p>gabuar i rasave, gabime në përdorimin e shkronjës së madhe, nuk respekton rregullat e shkrimit të fjalëve bashkë dhe ndaras, zbatimi i njohurive për alternimin e zanoreve, gabon në përdorimin e zanores ë, nuk zbaton rregullat sipas të cilave nuk shkruhet bashkëtingëllorja <i>j</i>, gabon në përdorimin e trajtës mohuese.</p> <p>0 pikë</p>	
--	---	--

25. Skema e vlerësimit të esesë:

Udhëtimi imagjinar i Dantes në veprën "Komedia Hyjnore"

Përmbajtja 7 pikë

<p>Respektimi i kërkesave të dhëna</p>	<p>Hartimi i një teksti që i përshtatet kërkesave të dhëna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - shkruan llojin letrar, personazhet dhe periudhën historike në të cilën është shkruar. (1 pikë) - shkruan për idetë simbolike të udhëtimit të Dantes që ngrihen mbi bazën e alegorisë. (1 pikë) - shkruan për fantazinë dhe realitetin që shkojnë krahas për krahas gjatë udhëtimit të tij imagjinar. (1 pikë) <p>Gjithsej 3 pikë</p>
<p>Mendimi kritik, përdorimi i të dhënave, argumentimi dhe dhënia e qëndrimit personal, mendimit, idesë...</p>	<p>Krijimi i tekstit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - qasja origjinale/ kreative ndaj temës (1 pikë) - përdorimi dhe lidhja e shembujve relevant gjatë hartimit të temës/ të dhënave në zhvillimin e temës (1 pikë) - argumentimi i hollësishëm dhe lidhja e shembujve/ të dhënave në zhvillimin e temës (1 pikë) - argumentimi me fakte dhe qëndrime personale (1 pikë) <p>Gjithsej 4 pikë</p>

Gjuha dhe struktura e tekstit – 6 pikë

<p>GJUHA 3 pikë</p>	<p>STILI 2 pikë</p>	<p>FORMA GRAFIKE E TEKSTIT 1 pikë</p>
<p>Në tekst nuk ka gabime gramatikore dhe drejtshkrimore.</p> <p>3 pikë</p> <p>Norma drejtshkrimore dhe gramatikore përgjithësisht respektohet dhe është përdorur si e tillë:- përdorimi i shenjave të pikësimit dhe i formulimeve gjuhësore</p> <p>2 pikë</p> <p>Normat gramatikore dhe drejtshkrimore janë respektuar pjesërisht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nuk përdoret si duhet gjuha letrare, por e folura dialektore - gabon në përdorimin e shenjave të pikësimit (p.sh. nuk përdor presjen gjatë numërimit, gjatë ndërtimit të fjalive të nënrenditura dhe/apo - gabon në përdorimin e parafjalëve... <p>1 pikë</p> <p>Në tekst ekzistojnë tri apo më shumë gabime thelbësore të gjuhës standarde (përdorimi i gabuar i rasave, gabime në përdorimin e shkronjës së madhe, nuk respekton rregullat e shkrimit të fjalëve bashkë dhe ndaras, zbatimi i njohurive për alternimin e zanoreve, gabon në përdorimin e zanores ë, nuk zbaton rregullat sipas të cilave nuk shkruhet bashkëtingëllorja <i>j</i>, gabon në përdorimin e trajtës mohuese.</p> <p>0 pikë</p>	<p>Fjalitë janë ndërtuar qartë dhe janë në përputhje me përmbajtjen dhe formën e tekstit.</p> <p>2 pikë</p> <p>Në tekst ka gabime stilistike (p.sh. përsëritja e fjalëve të njëjta në një fjali ose në fjalitë që pasojnë/ drejtohet në mënyrë të gabuar/ përdorimi i pleonazmës/ mungesë e të shprehurit/ theksimi i tepruar i të dhënave.</p> <p>1 pikë</p> <p>Fjalitë nuk janë ndërtuar mirë, janë të paqarta, të papërfunduara...</p> <p>0 pikë</p>	<p>Përshtatja e organizimit të tekstit duke përshtatur formën e shkrimit me anën logjike (ndahen qartë hyrja, zhvillimi dhe përfundimi)</p> <p>1 pikë</p> <p>Mospërshtatja e formës së tekstit strukturës së tij logjike (nuk ndahen hyrja, zhvillimi dhe përfundimi).</p> <p>0 pikë</p>

Skema e vlerësimit të esesë:

Ndryshimet klimatike dhe efektet e saj në brezat e ardhshëm

Përmbajtja 7 pikë

<p>Respektimi i kërkesave të dhëna</p>	<p>Hartimi i një teksti që i përshtatet kërkesave të dhëna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - shkruan për pasojat afatgjate të ndryshimeve klimatike në ekosistemet dhe biodiversitetin. (1 pikë) - shkruan si i përkeqësojnë ndryshimet klimatike pabarazitë globale. (1 pikë) - shkruan për veprimet që mund të ndërmarrin të rinjtë e sotëm për të zbutur efektet e ndryshimeve klimatike dhe për të siguruar një të ardhme të qëndrueshme. (1 pikë) <p>Gjithsej 3 pikë</p>
<p>Mendimi kritik, përdorimi i të dhënave, argumentimi dhe dhënia e qëndrimit personal, mendimit, idesë...</p>	<p>Krijimi i tekstit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - qasja origjinale/ kreative ndaj temës (1 pikë) - përdorimi dhe lidhja e shembujve relevant gjatë hartimit të temës/ të dhënave në zhvillimin e temës (1 pikë) - argumentimi i hollësishëm dhe lidhja e shembujve/ të dhënave në zhvillimin e temës (1 pikë) - argumentimi me fakte dhe qëndrime personale (1 pikë) <p>Gjithsej 4 pikë</p>

Gjuha dhe struktura e tekstit – 6 pikë

<p>GJUHA 3 pikë</p>	<p>STILI 2 pikë</p>	<p>FORMA GRAFIKE E TEKSTIT 1 pikë</p>
<p>Në tekst nuk ka gabime gramatikore dhe drejtshkrimore. 3 pikë</p> <p>Norma drejtshkrimore dhe gramatikore përgjithësisht respektohet dhe është përdorur si e tillë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - përdorimi i shenjave të pikësimit dhe i formulimeve gjuhësore 	<p>Fjalitë janë ndërtuar qartë dhe janë në përputhje me përmbajtjen dhe formën e tekstit. 2 pikë</p> <p>Në tekst ka gabime stilistike (p.sh. përsëritja e fjalëve të njëjta në një fjali</p>	<p>Përshtatja e organizimit të tekstit duke përshtatur formën e shkrimit me anën logjike (ndahen qartë hyrja, zhvillimi dhe përfundimi) 1 pikë</p> <p>Mospërshtatja e formës së tekstit</p>

<p>2 pikë</p> <p>Normat gramatikore dhe drejtshkrimore janë respektuar pjesërisht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nuk përdoret si duhet gjuha letrare, por e folura dialektore - gabon në përdorimin e shenjave të pikësimit (p.sh. nuk përdor presjen gjatë numërimit, gjatë ndërtimit të fjalive të nënrenditura dhe/apo - gabon në përdorimin e parafjalëve... <p>1 pikë</p> <p>Në tekst ekzistojnë tri apo më shumë gabime thelbësore të gjuhës standarde (përdorimi i gabuar i rasave, gabime në përdorimin e shkronjës së madhe, nuk respekton rregullat e shkrimit të fjalëve bashkë dhe ndaras, zbatimi i njohurive për alternimin e zanoreve, gabon në përdorimin e zanores ë, nuk zbaton rregullat sipas të cilave nuk shkruhet bashkëtingëllorja <i>j</i>, gabon në përdorimin e trajtës mohuese.</p> <p>0 pikë</p>	<p>ose në fjalitë që pasojnë/ drejtohet në mënyrë të gabuar/ përdorimi i pleonazmës/ mungesë e të shprehurit/ theksimi i tepruar i të dhënave.</p> <p>1 pikë</p> <p>Fjalitë nuk janë ndërtuar mirë, janë të paqarta, të papërfunduara...</p> <p>0 pikë</p>	<p>strukturës së tij logjike (nuk ndahen hyrja, zhvillimi dhe përfundimi).</p> <p>0 pikë</p>
--	--	---